

Pártnapok a szegedi járásban

A héten a szegedi járás községeiben, falvaiban, számos szövetkezetben, intézményben és vállalatnál tartanak pártnapot.

Hétfőn, január 15-én 18 órakor *Algyőn*, a Rákóczi Tsz-ben tartandó pártnap előadója *Vörös Lajos*, az MSZMP szegedi járási bizottságának tagja, algyői tanácselnök.

Kedden, január 16-án délután fél 2-kor *Asóthalmon*, a gyermekotthonban *Böröcsök Szilveszter*, a községi pártbizottság titkára, *Sövényházán* 2 órakor a szociális otthonban *Pocsai László*, az intézet pártszervezetének titkára, a községi tanácsnál pedig *Kecskeméti Gáspár* tanácselnök ugyanakkor délután 2 órai kezdettel lesz a pártnapi előadó. Ugyanezen a napon *Pusztaszeren* délután 5 órakor a művelődési otthonban *dr. Szániel Imre*, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának tagja, a Gabonatermesztési Kutató Intézet igazgatója, míg *Szatymazon*, a Béke Tsz-ben este 7 órakor *Petrovski István*, az MSZMP Központi Bizottságának munkatársa az előadó.

Szerdán, január 17-én *Bakson*, a művelődési otthonban este 5 órai kezdettel *dr. Tamasi Mihály*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa, *Kisteleken* pedig *Sarnyai István*, az MSZMP szegedi járási bizottságának munkatársa tart pártnapi előadást, a MEZŐGÉP gyáregységében, délután 2 órai kezdettel.

Csütörtökön, január 18-án délután 4 órakor *Asóthalmon*, a Petőfi Szakszövetkezetben *Bajusz János*, a gazdaság főigazgatója, *Kisteleken*, a Petőfi iskolában ugyancsak ebben az időpontban *Ocskó Imre*, az MSZMP szegedi járási végrehajtó bizottságának tagja, a Kistelek és Vidéke AFESZ elnöke, *Tiszasszigeten*, 17 órakor *Jakab Ottó*, a tévesz jogtanácsosa a Búzakalász Tsz-ben, *Balástyán*, az Alsógajonyai iskolában 18 órakor *Kiss József*, az Egyetértés Tsz főmezőgazdája tart pártnapi előadást.

Pénteken, január 19-én *Deszken*, a Maros Tsz-ben délután 4 órai kezdettel *Rózsa István*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, *Tápen*, a Tiszatáj Tsz-ben ugyanebben az időben *Haskó Pál*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa, *Szatymazon*, 17 órakor a Finn-Magyar Barátság Tsz-ben *Kispál Antal*, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa, a Homokgyöngye Tsz-ben pedig ugyanebben az időpontban *Csikós József*, a tévesz pártszervezetének titkára, míg *Asóthalmon* 18 órakor az Egyetértés Szakszövetkezetben *Fekete Árpád*, a helyi pedagógus pártszervezet titkára az előadó.

Szombaton, január 20-án, *Mórahalmon*, a Haladás Szakszövetkezetben délelőtt 11 órakor *Kovács Imre*, a gazdaság pártszervezetének titkára tart pártnapi előadást.

Kinőtt múzeum

Kapcsolat a közönséggel — Új tervek és gondok

A szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatói szobájában beszélgettem dr. Trogmayer Ottóval, az intézmény igazgatójával. A szobában a nagy elődök szelleme: a falon Tömörkény István félalakos arcképe, egy posztamensen Móra Ferenc szoborportréja. A Móra Ferenc Múzeum fogja össze, irányítja a megye múzeumainak munkáját. Szerteágazó kutató-, gyűjtő- és feldolgozótevékenység műhelye. Először arról kérdeztem dr. Trogmayer Ottót, hogy van-e a szegedi múzeumnak sajátos helye, meghatározó karaktere az ország múzeumrendszerében.

— Úgy fogalmazhatnám, hogy különleges helyzetben vagyunk. 1883 óta folyik a múzeum kereteiben módszeres régészeti kutatás, s ennek eredményeképpen szinte teljes alföldi régiséggyűjteményünk van. A néprajzi gyűjtemunka megalapozása és megindítása is a múlt század utolsó évtizedére nyúlik vissza. Azon kevés múzeumok közé tartozunk, ahol természetudományi gyűjtemény és önálló kutatórészleg található.

— Hogyan él ma Tömörkény és Móra öröksége?

— A legfontosabb örökségnek az általuk elindított népművelési-nevelési tevékenységet ítélik. Célunk közös az övékével: a múzeumban összegyűjtött, őrzött és rendszerezett műkincseket, gyűjteményeket közkinccsé kívánjuk tenni. Természetesen Tömörkény és Móra módszerei átalakultak. Mi most új, korszerű módszerek kidolgozásán fáradozunk.

— Melyek ezek az új módszerek?

— Népművelő csoportokat alakítottunk. Legfontosabb feladataik között szerepel, hogy minél több, és minél sokfélebb kiállítást vigyenek a megye községeibe, falvaiba, valamint, hogy a város üzemének, gyárainak szocialista brigádjai, munkáskollektívái elhozzák a múzeumba, a kiállításokra. Ha megoldódik majd a helyiségproblémánk, szeretnénk itt a múzeumban egy olyan termet kialakítani, mely azon túl, hogy alkalmas lenne kiállítások rendezésére, előadásí fórumot is biztosítana. A múzeumi hónap nagysikerű filmvetítése és előadásain felbuzdulva abban bízunk, hogy ezekkel az új módszerekkel és formákkal ide tudjuk szokatni az embereket a múzeumba és a kiállítóhelyiségekbe nemcsak gyönyörködni, de tájékozódni és új ismereteket szerezni is.

— Milyen jelentős munkát végeztek a múzeum munkatársai az elmúlt években és hogyan körvonalazódnak a közeljövő feladatai?

— Azt hiszem, joggal lehetünk elégedettek. Egy-két adat ennek bizonyítására: a megye múzeumai 1972-ben több mint száz különböző kiállítást rendeztek. A szegedi Móra Ferenc Múzeum gyűjteményeit és tárlatait több mint 250 ezer ember látogatta meg. Kutató és gyűjtőmunkánkat az MTA központi kutatási terve határozza meg. Polytattuk a pusztaszeri régészeti feltárást, s minden reményünk megvan arra, hogy ebben az évben befejezzük a munkát. Szegedi régészek dolgoznak Békés, Csongrád, Szolnok és Hajdú-Bihar megye jelentős ásatásain is. Dr. Juhász Antal befejezte gyűjtőmunkáját Csongrád megye településformái című monográfiájához. A néprajzi gyűjtőmunka főkusában teljes tanyák berendezéseinek összegyűjtése áll 1972-ben létrejött az élő szegedi galéria, s nyomtatásra vár Szeles Zoltán művészettörténész könyve, mely a szegedi képzőművészet történetét dolgozza fel. A természettudományi részleg Tisza-kutatással és az alföldi szikek, tavak biológiai jelképek foglalkozik, valamint bekapcsolódott az Ember és környezete világprogramba.

— Mik jelentik a legtöbb problémát, gondot, bosszúságot a múzeum dolgozóinak?

— Mindenekelőtt a helyszűkét kell említenem. Olyan hatalmas ütemben gyarapodnak a múzeum gyűjteményei, hogy már régen kinőttük raktárainkat. Udvarokon, a múzeum folyosóin zsúfoltan tároljuk az összegyűjtött anyagot. Néhány év

műlva, ha a Somogyi-könyvtár új helyére költözik, nagy felújítási munkára lesz szükség. Most még csak a külső kozmetikázásra gondolhatunk, mert az épület külső állaga régen nem méltó Szegegyek egyik jelképpé lett épületéhez.

— Kérem, beszéljen azokról az elképzelésekről, amelyeknek megvalósításán, előkészítésén jelenleg dolgoznak.

— A vármúzeum építése, átalakítása gyakorlatilag befejeződött. Termeiben hadtörténeti kiállítást szeretnénk rendezni. Hat-nyolc dioráma segítségével mutatjuk be Szegedhez vagy környékéhez kapcsolódó csatakapcsán a nagy történelmi eseményeket. Például a szőregyi csata felidézésével az 1848–49-es szabadságharc eseményeire szeretnénk rávilágítani. Újra megnyílik a kőtár és a múzeumkert, ahol szabadtéri szoborkiállításokat és nyári hangversenyeket szeretnénk rendezni.

Egyre sürgetőbb lenne egy alsóvárosi parasztház megvásárlása, ahol eredeti környezetben tudnánk bemutatni teljes néprajzi együtteseket.

T. L.

Műgyanta hulladékból

A Két éven át tartó kutatómunka során a szakemberek olyan technológiát dolgoztak ki, amelynek alkalmazásával a hulladék hidrogénekéből nagyrészt gyantát állíthatnak elő. Az így nyert stírol- és indén- gyantákat az építőipar és a mezőgazdaság is célszerűen felhasználhatja.

A hét végén a Tiszai Vegyikombinátban megkezdtek a hulladék hidrogénekéből a gyanta üzemszert gyártását. Egyelőre még csak kísérleti céllal. Az évi 2500 tonna kapacitását, most épülő olefin-üzem indulása után 1000 tonnás tételekben gyártható majd a melléktermékekből ez a gyantaféleség, amelyet tonnánként 15–20 ezer forintért lehet értékesíteni.

Ismeretes, hogy a lakkipari-műgyantai termékek alapanyagát import útján szerezzük be. Óriási nyereséget jelenthet tehát a népgazdaságnak, ha ebből a hulladékból itthoni gyárban készíthet a műgyanta.

Lakások az olajosoknak

A városi tanács végrehajtó bizottsága legutóbbi ülésén jóváhagyta a megállapodást, melyet a városi tanács vb képviselői kötöttek a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáz-termelő Vállalattal, az 1972–1975 közötti lakásépítkezésekről. Erre az időszakra a tanács végrehajtó bizottsága vállalta, hogy az NKFFV számára Tarjánban összesen

280 lakást építtet fel, a költségeket pedig az NKFFV évenként téríti meg a tanácsnak. Az épületek az IKV tulajdonába kerülnek, s tanácsi bérlakássá válnak. A lakások első bérlőit a tanács vb. igazgatási osztálya és az NKFFV között kötendő egyezség alapján fogják kijelölni.

A Falstaff új szereplői

Verdi hatyúdala, a Falstaff a pénteki előadáson, a remekművet ismételve, annak újszerűségét bizonyította az invenció frissességével, a bölcsesség és humor összekapcsolásával. Mindössze két szerep cserélt gazdát: Alice, Ford neje Horváth Eszternek, Mrs. Meg Page Turján Vilmának jutott osztályrészül. Az előadás profílját, levegőjét a változást mégis megőrizte. Horváth Eszter puha, lágyan intonált lírai szopránja remekelt a darab minden jelenetében és így ő vezette a női négyest a színek sokaságában, a kamarastílus őszintén átélte finomságaival. Külön el-

ismerés illeti a hang magas regiszterét, amely a hangulatot emelte, de nem öncélúan. Mint színpadi jelenés már a darab elején feltűnt a szövegmondás tiszta érthetőségével és játékanak, mozgásának könnyed bájával. Az opera buffába ilyen jellegű szoprán illik, amely egyformán érvényre juttatja az énekbeszédet és a szélesebb dallamíveket.

Turján Vilma mértéktartóan alkalmazkodott a női együtteshez és mezzosójával mindig a kamarazenei partner teljes muzikalitását csilantotta meg.

Szafmári Géza

Elítélték a csengelei bicskásokat

Lapunk január 11-i számában Bicskázók Csengelén címmel tájékoztattuk olvasóinkat arról, hogy a szegedi megyei bíróság dr. Novák Zoltán tanácsa több napon át tárgyalta három csengelei fiatalember, köztük egy fiatalkorú lány bűnügyét. Tombor János, Rác József és Kurucz István, 20, 19 és 18 évesek ellen emelt vád: társított bűnügyben elkövetett emberölési kísérlet, a fiatalkorú lány szerepe pedig az ebben vállalt bűnrészesség. A sértett Bálint István, Szeged, Tarján 303. épület alatti lakos, aki jóbarátja volt Tombornak.

Egy alkalommal együtt utaztak Csengelére, s a vonaton találkoztak az ügyben szereplő fiatalkorú lánnyal, akit Bálint italogatott és

erőszakosan haza akart kicserni a csengelei tanyákra. Ebben a szándékában Tombor — a lánnyal egyetértésben — megakadályozta: a falu vendéglőjében rávette Rác Józsefet és Kurucz Istvánt, hogy ketten verjék meg barátját. Ezek arra vállalkoztak. A falun kívül összeverték Bálintot bukósakkal, nadrágszíjjal, majd Tombor és Rác késsel megsebzék, azután behúzták egy közeli szarkúba, kéveket dobáltak rá, és otthagyták.

A két szurkáló, miután meghallotta, hogy keresik a tetteseket, önként adták fel magukat, s a tárgyalásig őszintén voltak. A harmadrendű vádlott és a fiatalkorú lány szabadlábban védekezett. Úgy látszik, a szegedi megyei

bíróság első fokon a következő ítéletet hozta: Tombor János és Rác József büntetése 6–6 évi szigorított börtön, s 4 évi eltávolítás a közügyek gyakorlásától. Kurucz István büntetése 3 év börtön, a közügyektől 2 évi eltávolítás. F. J. fiatalkorú lány 1 év 6 hónapot kapott a fiatalkorúak börtönében.

Kurucz Istvánt, az ítélet kihirdetése után előzetes letartóztatásba helyezték. Az ügyés az első-, második- és harmadrendű vádlottak esetében súlyosbításért fellebbezett. A fiatalkorúra kiszabott ítéletet tudomásul vette. Valamennyi vádlott és védője enyhítésért fellebbezett, illetve az ítélet minősítésének megváltoztatását kérte. Az ítélet nem jogerős.

Képernyő

Az ember melegségre vágyik

Mindenkinek vannak pillanatai, órái, évei, amikor saját bőrén érzi: a magány rossz, kibírhatatlan; az egyedüllét tarthatatlan. Mindenkinek kell valami, vagy valaki — az ember melegségre vágyik. Az irodalom sokszor és sokféleképpen „körüljárta” már a témát a magány természetének rajzától a következményekig, lefestette embert csonkító levegőjét is, az állapotot bekövetkezésének okait is.

Órkény István — pénteken láttuk a novelláiból készült tévéfilmet — hőseit tragikusan áthatolhatatlan falak választják el a körülöttük nyüzsgő embertömegtől. Ebből a vákuumból akarnak göröcs erőfeszítéssel kiszabadulni, feldoklóként kapnak minden szalmazál után. Ennek az elemi erejű melegség-vágynak, mindannyiunk tulajdonságának megrázó bemutatása mellett arról is szóltak a film részei, hogy nem szabad észrevétlenül hagyni a szabadulási törekvés konkrét jeleit: hogy milyen az anyakézmozdulata, amikor a telefonkagyló után nyúl (Mikor van a háborúnak vége?), miért a madagry félszererőszakos magatartása (Az utolsó vonat); mi az oka, hogy Poprádi kitarthat és makacsul hazudja betegnek

magát (Jégárpa); miért szeretett bele a Termokosz kályhába dr. Gróh Mihály (Az ember melegségre vágyik).

Hogyan beszélt minderről a film? Hamisítatlan Órkény-stílusban „irodalmat láttunk” a képernyőn. Olyan szűkszavú, villanásnyi idő alatt játszódó történetek ezek, amelyekben egyetlen valóságos mozdulat egyúttal jelképi értékű. A végtelenségig leírások logikus

egymásutánja gondolkodásra késztet, az írói szűkszavúság megköveteli a képzelet működését, ugyanakkor maradandó érzelmi hatást képes keltetni.

A négy novella kiválasztásáért és a feldolgozás hűségéért a tévéfilm alkotóit illeti elismerés (dramaturg: Aczél János, rendező: Esztergályos Károly), élményé pedig színvonalas színészi teljesítmények avatták az Órkény-estet.

Zoltan Béla felvétele

Kozák András és Piros Ildikó Az utolsó vonat című részben